

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο πενταμελές τμήμα)
της 14ης Οκτωβρίου 2004 *

Στην υπόθεση T-137/02,

Pollmeier Malchow GmbH & Co. KG, με έδρα το Malchow (Γερμανία),
εκπροσωπούμενη από τους S. Völcker και J. Heithecker, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους V.
Kreuschitz και V. Di Bucci, επικουρούμενους από τον M. Núñez-Müller, δικηγόρο,
με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

με αντικείμενο προσφυγή περί ακυρώσεως της αποφάσεως 2002/821/ΕΚ της
Επιτροπής, της 15ης Ιανουαρίου 2002, σχετικά με την κρατική ενίσχυση που
εφάρμοσε η Γερμανία υπέρ της Pollmeier GmbH, Malchow (ΕΕ L 296, σ. 20),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Legal, πρόεδρο, V. Tiili, A. W. H. Meij, M. Βηλαρά και N. J. Forwood, δικαστές,

γραμματέας: D. Christensen, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 4ης Μαρτίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

- ¹ Η δέκατη όγδοη και η δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη της συστάσεως 96/280/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 1996, σχετικά με τον ορισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) (ΕΕ L 107, σ. 4), έχουν ως εξής:

«[έχοντας υπόψη] ότι η ανεξαρτησία αποτελεί επίσης βασικό κριτήριο: μια ΜΜΕ που ανήκει σε έναν μεγάλο όμιλο έχει πρόσβαση σε κεφάλαια και υποστήριξη που δεν τα έχουν στη διάθεσή τους οι ίσου μεγέθους ανταγωνιστές της· ότι είναι επίσης απαραίτητο να αποκλειστούν οι νομικοί φορείς οι οποίοι απαρτίζονται από ΜΜΕ που σχηματίζουν ομάδα η οικονομική ισχύς της οποίας είναι μεγαλύτερη από αυτήν μιας ΜΜΕ·

ότι, όσον αφορά το κριτήριο της ανεξαρτησίας, τα κράτη μέλη, η ΕΤΕπ και το ΕΤαΕ πρέπει να φροντίσουν ώστε ο ορισμός να μην καταστρατηγείται από τις επιχειρήσεις οι οποίες, ενώ τυπικά πληρούν το κριτήριο αυτό, ελέγχονται στην πραγματικότητα από μία μεγάλη επιχείρηση ή από κοινού από περισσότερες μεγάλες επιχειρήσεις».

- 2 Σύμφωνα με την εικοστή δεύτερη αιτιολογική σκέψη της συστάσεως 96/280, « [...] πρέπει να καθοριστούν αρκετά αυστηρά κριτήρια για τον ορισμό των ΜΜΕ, ώστε τα μέτρα που προορίζονται γι' αυτές να ευνοούν πράγματι τις επιχειρήσεις για τις οποίες το μέγεθος αποτελεί μειονέκτημα».
- 3 Το άρθρο 1 του παραρτήματος της ίδιας συστάσεως, με τίτλο «Ορισμός των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που ενέκρινε η Επιτροπή», προβλέπει τα ακόλουθα κριτήρια (στο εξής: κριτήρια ορισμού των ΜΜΕ):

«1. Ως [ΜΜΕ] ορίζονται οι επιχειρήσεις οι οποίες:

- απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους,
- έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 40 εκατομμύρια [ευρώ] ή έχουν ετήσιο συνολικό ισολογισμό που δεν υπερβαίνει τα 27 εκατομμύρια [ευρώ],

- και πληρούν το κριτήριο της ανεξαρτησίας, όπως ορίζεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

[...]

3. Ανεξάρτητες επιχειρήσεις είναι εκείνες που δεν ανήκουν, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στους ορισμούς της ΜΜΕ [...].

4. Κατά τον υπολογισμό των ορίων που αναφέρονται [στην παράγραφο 1], είναι σκόπιμο να αθροίζονται τα σχετικά στοιχεία που αφορούν τη δικαιούχο επιχείρηση και όλες τις επιχειρήσεις που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα απ' αυτήν μέσω κατοχής ποσοστού τουλάχιστον 25 % του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου.

[...]

6. Όταν κατά την τελική ημερομηνία κατάρτισης του ισολογισμού, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό εργαζομένων ή τα προαναφερθέντα χρηματοοικονομικά όρια, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια, εκ μέρους της επιχείρησης αυτής, του καθεστώτος "ΜΜΕ", [...] μόνο όταν το φαινόμενο αυτό επαναλαμβάνεται επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

[...]

8. Τα όρια κύκλου εργασιών και συνολικού ισολογισμού είναι εκείνα της τελευταίας δωδεκάμηνης κλεισμένης χρήσης. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα όρια που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους».

- 4 Το σημείο 3.2 της ανακοινώσεως 96/C 213/04 της Επιτροπής, — περί κοινοτικού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΕΕ 1996, C 213, σ. 4, στο εξής: πλαίσιο ΜΜΕ), με τίτλο «Ορισμός των ΜΜΕ», ορίζει στο πρώτο και στο τέταρτο εδάφιο του τα εξής:

«Για την εφαρμογή του παρόντος πλαισίου, οι [ΜΜΕ] νοούνται κατά την έννοια της σύστασης [96/280]

[...]

Τα τρία κριτήρια (αριθμός απασχολούμενων, κύκλος εργασιών ή ισολογισμός, ανεξαρτησία) λαμβάνονται υπόψη σωρευτικά, δηλαδή πρέπει να πληρούνται ταυτόχρονα και τα τρία. Το κριτήριο της ανεξαρτησίας, σύμφωνα με το οποίο μεγάλη επιχείρηση δεν μπορεί να κατέχει 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ΜΜΕ, εμπνέεται από την πρακτική πολλών κρατών μελών, στα οποία το ποσοστό αυτό θεωρείται το κατώτατο όριο πέραν του οποίου ο έλεγχος είναι δυνατός. Για να λαμβάνονται υπόψη μόνον οι επιχειρήσεις που είναι πραγματικά ανεξάρτητες ΜΜΕ, πρέπει να εξαιρούνται οι νομικές μορφές ΜΜΕ που συνιστούν οικονομικό όμιλο του οποίου η ισχύς υπερβαίνει εκείνην μιας ΜΜΕ. Για τον υπολογισμό των κατώτατων ορίων αριθμού απασχολούμενων και χρηματοοικονομικών μεγεθών, πρέπει επομένως να αθροίζονται τα ποσοτικά στοιχεία της δικαιούχου επιχείρησης και όλων των επιχειρήσεων των οποίων αυτή κατέχει άμεσα ή έμμεσα 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου».

- 5 Ο νόμος περί του σχεδίου κοινού ενδιαφέροντος (Gemeinschaftsaufgabe) «Βελτίωση των περιφερειακών οικονομικών διαρθρώσεων» καθιερώνει το κυριότερο γερμανικό καθεστώς περιφερειακών ενισχύσεων. Το εικοστό έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο που εκδόθηκε σε εφαρμογή του νόμου αυτού για την περίοδο 1996/1999 (στο εξής: το 27ο πρόγραμμα-πλαίσιο) εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 12 Ιουνίου 1999 (ΕΕ C 166, σ. 9). Σύμφωνα με το 27ο πρόγραμμα-πλαίσιο, όσον αφορά τις επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στο ομόσπονδο κράτος του Μεκλεμβούργου-Πρόσω Πομερανίας, μπορούν να χορηγηθούν ενισχύσεις ύψους μέχρι 50 % του ακαθάριστου ποσού των επιλέξιμων για ενίσχυση επενδύσεων (στο εξής: ακαθάριστες επιλέξιμες επενδυτικές δαπάνες) στην περίπτωση των ΜΜΕ και μέχρι 35 % στην περίπτωση των μεγάλων επιχειρήσεων.
- 6 Από τις αποφάσεις της Επιτροπής περί κινήσεως της διαδικασίας του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ, νυν άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, σχετικά με το 27ο πρόγραμμα-πλαίσιο (ΕΕ 1999, C 80, σ. 3) και το 26ο πρόγραμμα-πλαίσιο (ΕΕ 1997, C 341, σ. 4), αντιστοίχως, προκύπτει ότι τα δύο αυτά καθεστώτα υιοθετούν τον ορισμό των ΜΜΕ που προβλέπεται από το πλαίσιο ΜΜΕ.

Ιστορικό της διαφοράς

- 7 Στις 27 Μαΐου 1998, η προσφεύγουσα, η οποία έφερε τότε την επωνυμία Pollmeier GmbH, Malchow, υπέβαλε αίτηση επενδυτικής ενισχύσεως. Με απόφαση της 2ας Σεπτεμβρίου 1998, η οποία τροποποιήθηκε στις 12 Μαΐου 1999, ο Υπουργός Οικονομίας του ομόσπονδου κράτους του Μεκλεμβούργου-Πρόσω Πομερανίας ενέκρινε τη χορήγηση στην προσφεύγουσα επενδυτικής ενισχύσεως, κατ' εφαρμογή του 27ου προγράμματος-σχεδίου, εν όψει της κατασκευής πριονιστηρίου στο Malchow. Το πριονιστήριο αυτό επρόκειτο να ανεγερθεί σε ενισχυόμενη περιοχή σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΕΚ. Η ενίσχυση, η οποία περιοριζόταν σε 16 384 600 γερμανικά μάρκα (DEM) (8 377 313 ευρώ), αντιπροσώπευε το 30,23 % των ακαθάριστων επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών, οι οποίες ανέρχονταν σε ποσό 54,2 εκατ. DEM (27,7 εκατ. ευρώ).

- 8 Εξάλλου, στην προσφεύγουσα χορηγήθηκε συμπληρωματική επενδυτική ενίσχυση ύψους 9,3 εκατ. DEM (4,75 εκατ. ευρώ), που αντιστοιχούσε στο 17,15 % των ακαθάριστων επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών. Επιπλέον, στις 27 Ιανουαρίου 1999, η προσφεύγουσα έλαβε ως κεφάλαια από το πρόγραμμα οικονομικής ανασυγκρότησης, δάνειο ύψους 5 εκατ. DEM (2,55 εκατ. ευρώ) με επιτόκιο 3,75 %. Το όφελος από το μειωμένο αυτό επιτόκιο αντιστοιχούσε στο 0,80 % των ακαθάριστων επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών. Συνολικώς, τα ως άνω μέτρα ενισχύσεων αντιστοιχούσαν στο 48,18 % των ακαθάριστων επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών.
- 9 Κατόπιν σειράς καταγγελιών σχετικών με τις ενισχύσεις που είχαν χορηγηθεί στην προσφεύγουσα, η καθής ζήτησε, με το από 17 Απριλίου 2000 έγγραφο οχλήσεως, από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να της υποβάλει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες προκειμένου να εξετάσει εάν οι ενισχύσεις αυτές αφορούσαν εγκεκριμένο καθεστώς ενισχύσεων.
- 10 Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας απάντησε στο έγγραφο οχλήσεως με επιστολές που παρελήφθησαν από την καθής στις 22 Μαΐου 2000, 16 Ιουνίου 2000 και 9 Αυγούστου 2000.
- 11 Με επιστολή της 13ης Μαρτίου 2001, η καθής ενημέρωσε τη Γερμανική Κυβέρνηση σχετικά με την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ και, ταυτόχρονα, της έδωσε εντολή υποβολής πληροφοριών, σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου [88] ΕΚ (ΕΕ, L 83, σ. 1). Με τη δημοσίευση του εν λόγω εγγράφου στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* της 9ης Ιουνίου 2001 (ΕΕ C 166, σ. 5) ενημερώθηκαν οι ενδιαφερόμενοι για την έναρξη της διαδικασίας και κλήθηκαν να διατυπώσουν ενδεχόμενες παρατηρήσεις τους.
- 12 Με επιστολή της 15ης Μαΐου 2001, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί της αποφάσεως για την κίνηση της διαδικασίας και απάντησε στη αναφερθείσα στην προηγούμενη σκέψη εντολή.

- 13 Στις 15 Ιανουαρίου 2002, η καθής εξέδωσε την απόφαση 2002/821/ΕΚ σχετικά με την κρατική ενίσχυση που εφάρμοσε η Γερμανία υπέρ της Pollmeier GmbH, Malchow (ΕΕ L 296, σ. 20, στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση).
- 14 Το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

Η ενίσχυση ύψους 3 650 860 ευρώ την οποία χορήγησε η [Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας] στην [προσφεύγουσα] δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά [...]».

- 15 Δεν αμφισβητείται ότι, κατά τον χρόνο χορηγήσεως της ενισχύσεως, το σύνολο του κεφαλαίου της προσφεύγουσας κατείχε η εταιρία Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg, το σύνολο του κεφαλαίου της οποίας κατείχε ο R. Pollmeier. Η εταιρία Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb κατείχε επίσης το 60 % του κεφαλαίου της εταιρίας Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg, ενώ ο R. Pollmeier κατείχε το υπόλοιπο 40 % του κεφαλαίου.
- 16 Μέχρι την 1η Ιουνίου 1998, ο R. Pollmeier κατείχε επίσης το 74,25 % του κεφαλαίου αμερικανικής εταιρίας, της Inland Wood Specialities, LP, Spokane (στο εξής: IWS), το υπόλοιπο του κεφαλαίου της οποίας κατείχε ο αδελφός του. Την 1η Ιουνίου 1998, ο R. Pollmeier μεταβίβασε το 41 % των εταιρικών μεριδίων της IWS στην αδελφή του, D. Tegelkamp, και το 10 % στον J. Gottwald. Επομένως, από την ημερομηνία εκείνη, ο R. Pollmeier κατέχει μόνο το 23,25 % του κεφαλαίου της IWS.

- 17 Στις 17 Ιουλίου 1999, η εταιρία Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg, μεταβίβασε το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της — πλην των συμμετοχών της στο κεφάλαιο της εταιρίας Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg, και των συμμετοχών της στο κεφάλαιο της προσφεύγουσας — στη νεοσυσταθείσα προς τον σκοπό αυτόν εταιρία Pollmeier Leimholz GmbH, Rietberg. Στη συνέχεια, η έδρα της εταιρίας Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb μεταφέρθηκε από το Rietberg στο Creuzburg και η εταιρία μετονομάστηκε σε Pollmeier Massivholz GmbH, Creuzburg. Επιπλέον, η εταιρία Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg, μετονομάστηκε σε Pollmeier Creuzburg GmbH & Co. KG, Creuzburg, ενώ η προσφεύγουσα, η οποία μέχρι τότε έφερε την επωνυμία Pollmeier GMBH & Co. KG, Malchow, μετονομάστηκε σε Pollmeier Malchow GMBH & Co. KG, Malchow.
- 18 Το σκεπτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως περιέχει τις εξής διευκρινίσεις:

«56. Η ενίσχυση που χορηγήθηκε, κατά τα έτη 1998/1999, [στην προσφεύγουσα] για την ανέγερση πριονιστηρίου στο Malchow και η οποία αντιστοιχούσε σε συνολική ένταση ενίσχυσης 48,18 % με ακαθάριστους όρους, εικάζεται ότι χορηγήθηκε κατ' εφαρμογή περιφερειακών καθεστώτων ενισχύσεων προεγκεκριμένων από την Επιτροπή [27ο πρόγραμμα-σχέδιο, νόμος για την ενίσχυση των επενδύσεων, κεφάλαια ΠΟΑ πρόγραμμα οικονομικής ανασυγκρότησης].

[...]

59. Η [καθής] επισημαίνει ότι τα μέτρα εφαρμόστηκαν σε μειονεκτούσες περιοχές, όπως ορίζονται στο άρθρο 87, παράγραφος 3, [στοιχείο α', ΕΚ]. Σημειώνει επίσης ότι δυνάμει των αντίστοιχων καθεστώτων ενισχύσεων η μέγιστη επιτρεπόμενη ένταση ενίσχυσης στις εν λόγω περιοχές ανέρχεται σε 35 % ακαθάριστο στις μεγάλες επιχειρήσεις και 50 % με ακαθάριστους όρους στις ΜΜΕ. Τα ποσοστά αυτά είναι τα ανώτατα όρια που πρέπει να εφαρμόζονται σε όλες τις χορηγούμενες ενισχύσεις, εφόσον οι ενισχύσεις χορηγούνται παράλληλα στο πλαίσιο διάφορων περιφερειακών καθεστώτων ή μέσω τοπικών, περιφερειακών, εθνικών ή κοινοτικών πόρων.

60. Λαμβανομένης υπόψη της έντασης ενίσχυσης 48,18 % με ακαθάριστους όρους, πρέπει να σημειωθεί ότι η ενίσχυση υπέρ της [προσφεύγουσας] προϋποθέτει ότι, κατά την έγκριση του καθεστώτος ενισχύσεων, ο δικαιούχος πληρούσε τους όρους που θεσπίζονται στο ισχύον κοινοτικό πλαίσιο και τη σύσταση [96/280] σχετικά με τις ΜΜΕ.

[...]

70. Η [καθής] εκτιμά ότι έτος χορήγησης πρέπει να θεωρηθεί το 1998. Κατά συνέπεια, στοιχεία αναφοράς για τη δικαιούχο της ενίσχυσης είναι το απασχολούμενο προσωπικό και τα οικονομικά δεδομένα των οικονομικών ετών 1997 και 1996 [...].

71. Η [καθής] εκτιμά ότι, σε αντίθεση με όσα υποστηρίζει η [Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας], η αμερικανική εταιρεία IWS πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τον ορισμό του δικαιούχου. Το 1996 και το 1997, η δικαιούχος επιχείρηση περιλάμβανε την Pollmeier GmbH Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg, την Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg, και την IWS. Οι τρεις αυτές εταιρείες ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από τον [R.] Pollmeier και ακολουθούν ταυτόσημες ή παράλληλες οικονομικές δραστηριότητες, πράγμα που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι είναι οικονομικά ενοποιημένες. Καμία από αυτές δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί ανεξάρτητη οικονομική μονάδα. Ο βαθμός οικονομικής ενοποίησης είναι αρκετά υψηλός, πράγμα που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η IWS αποτελεί, μαζί με τα δύο άλλα ευρωπαϊκά προιονιστήρια Pollmeier, μία και την αυτή οικονομική μονάδα.

72. Εάν εξεταστούν τα οικονομικά έτη 1996 και 1997, είναι προφανές ότι το 1998 η δικαιούχος επιχείρηση δεν ήταν ΜΜΕ. Το 1996, το συνολικό προσωπικό αριθμούσε 416 εργαζόμενους και ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών ανερχόταν σε 44,8

εκατ. ευρώ, υπερβαίνοντας έτσι τα κατώφλια που ισχύουν για τις ΜΜΕ. Το 1997, η δικαιούχος απασχόλησε 465 εργαζόμενους και εμφάνισε ετήσιο κύκλο εργασιών 66,73 εκατ. ευρώ και συνολικό ισολογισμό 29,19 εκατ. ευρώ, δηλαδή αριθμητικά μεγέθη ανώτερα από εκείνα που ορίζονται για τις ΜΜΕ. Κατά συνέπεια, η δικαιούχος υπερέβη τα εν λόγω κατώφλια επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

[...]

80. Η σύσταση [96/280] ορίζει ότι μία επιχείρηση αποκτά ή χάνει το καθεστώς ΜΜΕ μόνο εάν τα κατώφλια υπερβαίνουν το όριο ή υπολείπονται του ορίου επί δύο διαδοχικά έτη. Είναι σαφές ότι πριν από την 1η Ιουνίου 1998 η δικαιούχος επιχείρηση υπερέβαινε τα κατώφλια [κατώτατα όρια] των ΜΜΕ. Τούτο πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την επανεξέταση του καθεστώτος ΜΜΕ της δικαιούχου επιχείρησης όπως απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 6, του παραρτήματος της σύστασης. Κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης (1999), τα δεδομένα της δικαιούχου επιχείρησης είχαν πέσει κάτω από τα κατώφλια [κατώτατα όρια] των ΜΜΕ για διάστημα μικρότερο του ενός έτους. Η [καθής] συνάγει, επομένως, το συμπέρασμα ότι η δικαιούχος της ενίσχυσης δεν ανταποκρίνεται στον ορισμό των ΜΜΕ και [ότι] τίποτε δεν αποδεικνύει ότι κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης η επιχείρηση υφίστατο τα μειονεκτήματα των ΜΜΕ.

[...]

82. Η [καθής] αμφιβάλλει κατά πόσον η τροποποίηση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος [της IWS] είχε κανένα άλλο κίνητρο εκτός από την καταστρατήγηση του ορισμού των ΜΜΕ [...]

83. Ούτε η [Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας] ούτε η δικαιούχος της ενίσχυσης προσκόμισαν δικαιολογητικά σχετικά με τη μεταβολή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος του ομίλου Rollmeier. Μοναδικός σκοπός της εν λόγω αναδιοργάνωσης ήταν, προφανώς, να εξασφαλιστεί ότι η [προσφεύγουσα] μπορεί να επωφεληθεί από τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται στις ΜΜΕ ως αντιστάθμιση των ειδικών μειονεκτημάτων που συνδέονται με το μέγεθός τους. Μία ματιά στη διάρθρωση του ομίλου Rollmeier, στους δεσμούς που υφίστανται μεταξύ των εταιρών των διαφόρων εταιρειών που συνθέτουν τον όμιλο και στην οικονομική αλληλεξάρτησή τους δεν [πείθει] ότι ο όμιλος αντιμετωπίζει τα εγγενή μειονεκτήματα των ΜΜΕ, στα οποία αναφέρεται το κοινοτικό πλαίσιο. Για παράδειγμα, η [προσφεύγουσα] επωφελείται από την παρουσία άλλων εταιριών του ομίλου Rollmeier στην αγορά και από την τεχνολογία των υφιστάμενων πριονιστηρίων, και επομένως δεν χρειάζεται να υπερβεί τα εμπόδια (τεχνολογικά και διανομής) που συνοδεύουν μια επιχείρηση στην είσοδό της στην οικεία αγορά

[...]

86. Δεδομένου ότι η δικαιούχος της ενίσχυσης είναι μεγάλη επιχείρηση, η χορηγηθείσα ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί υφιστάμενη ενίσχυση μόνο μέχρι ύψους 35 % που προβλέπεται από τους όρους του καθεστώτος ενισχύσεων, ενώ το υπόλοιπο 13,18 % πρέπει να θεωρηθεί νέα ενίσχυση. Εφόσον χορηγήθηκε χωρίς την έγκριση της Επιτροπής κρίνεται παράνομη

[...]»

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

¹⁹ Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 29 Απριλίου 2002, η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή.

- 20 Με επιστολή της 26ης Νοεμβρίου 2002, η προσφεύγουσα παραιτήθηκε από τα επικουρικά της αιτήματα με τα οποία ζητούσε την ακύρωση της προσβαλλομένης απόφασης κατά το μέτρο που το προς ανάκτηση ποσό, που αναφέρεται στο άρθρο της 1, υπερβαίνει τα 2 808 319,95 ευρώ.
- 21 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τέταρτο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε τη διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας και, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που προβλέπονται στο άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, κάλεσε την προσφεύγουσα να προσκομίσει ορισμένα έγγραφα. Το αίτημα αυτό ικανοποιήθηκε εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 22 Οι διάδικοι ανέπτυξαν προφορικώς τις απόψεις τους και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη δημόσια συνεδρίαση της 4ης Μαρτίου 2004.
- 23 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση·
 - να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.
- 24 Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

- 25 Η προσφεύγουσα προβάλλει τρεις λόγους ακυρώσεως προς στήριξη της προσφυγής της. Ο πρώτος λόγος αντλείται από νομικό σφάλμα κατά την εφαρμογή της συστάσεως 96/280, ο δεύτερος από σφάλμα εκτιμήσεως σε σχέση με τη αποδιδόμενη σ' αυτή μη πλήρωση των κριτηρίων ορισμού των ΜΜΕ και ο τρίτος λόγος από νομικό σφάλμα και σφάλμα εκτιμήσεως κατά την εκτίμηση της οικονομικής ενοποιήσεως και της συνδρομής των εγγενών μειονεκτημάτων των ΜΜΕ.
- 26 Επειδή ο πρώτος και ο τρίτος λόγος αφορούν, κατ' ουσίαν, το ίδιο ζήτημα, ήτοι το αν η καθής μπορούσε να προβεί σε εξέταση της οικονομικής ενοποιήσεως και της υπάρξεως οικονομικών μειονεκτημάτων πέραν των κριτηρίων της συστάσεως 96/280, πρέπει να εξεταστούν από κοινού.

Επί του πρώτου και του τρίτου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενων από νομικό σφάλμα και σφάλμα εκτιμήσεως κατά την αξιολόγηση της συστάσεως 96/280

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 27 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, με την έκδοση της συστάσεως 96/280, η Επιτροπή περιορίστηκε σε μια συγκεκριμένη ερμηνεία της έννοιας της ΜΜΕ. Κατά συνέπεια, η χωριστή εξέταση της οικονομικής ενοποιήσεως ή των εγγενών μειονεκτημάτων

των ΜΜΕ, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια ορισμού των ΜΜΕ, θα ήταν παράνομη, δεδομένου ότι τα κριτήρια αυτά χρησιμεύουν ακριβώς για να διαπιστωθεί αν υπάρχει οικονομική ενοποίηση ή αν υπάρχουν εγγενή μειονεκτήματα των ΜΜΕ. Κατά την προσφεύγουσα, η σύσταση 96/280 έχει ως αντικείμενο ακριβώς τη ρύθμιση της εξετάσεως αυτής και τη διασφάλιση κατ' αυτόν τον τρόπο της ισότητας και της ασφάλειας δικαίου. Εξ αυτού προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν έχει τη δυνατότητα να λάβει υπόψη την πραγματική οικονομική επιφάνεια της δικαιούχου της ενισχύσεως πέραν της επισήμως εμφανιζομένης εταιρικής της μορφής.

- 28 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η καθής εσφαλμένως θεώρησε με την προσβαλλομένη απόφαση ότι η προσφεύγουσα δεν πληρούσε, κατά τον κρίσιμο χρόνο, όλα τα κριτήρια ορισμού των ΜΜΕ. Δεν αμφισβητεί μεν τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζεται η προσβαλλομένη απόφαση, εκτιμά, ωστόσο, ότι η καθής δεν είχε δικαίωμα να συνεκτιμήσει τα οικονομικά στοιχεία της IWS κατά την κρίσιμη για την υπόθεση περίοδο προκειμένου να κρίνει αν η προσφεύγουσα μπορούσε να θεωρηθεί ΜΜΕ.
- 29 Συναφώς, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, πρώτον, ότι το σύνολο του κεφαλαίου της ελέγχεται αμέσως ή εμμέσως από τον R. Pollmeier. Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι, εφόσον ο R. Pollmeier είναι φυσικό πρόσωπο, δεν μπορεί να συνιστά επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 3, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280. Κατά την προσφεύγουσα, εξ αυτού προκύπτει ότι πληρούται στην περίπτωση της το κριτήριο της ανεξαρτησίας.
- 30 Δεύτερον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, ακόμη και αν ο R. Pollmeier ήθελε θεωρηθεί επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 3, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280, η ίδια θα εξακολουθούσε να πληροί τα κριτήρια ορισμού των ΜΜΕ.
- 31 Κατά την προσφεύγουσα, αν ο R. Pollmeier ήθελε θεωρηθεί επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 3, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280, τα σχετικά με την «επιχείρηση» αυτή στοιχεία θα έπρεπε να προσδιοριστούν κατόπιν αθροίσεως των στοιχείων όλων των εταιριών στις οποίες ο R. Pollmeier έλεγχε αμέσως ή εμμέσως ποσοστό 25 % ή μεγαλύτερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου κατά τον χρόνο χορηγήσεως των ενισχύσεων.

- 32 Συναφώς, η προσφεύγουσα τονίζει ότι η εν λόγω ενίσχυση της χορηγήθηκε με απόφαση της 2ας Σεπτεμβρίου 1998, η οποία τροποποιήθηκε ουσιαστικά στις 12 Μαΐου 1999.
- 33 Κατά την περίοδο εκείνη, ο R. Pollmeier έλεγχε αμέσως ή εμμέσως το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου των εταιριών Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg, και Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg, καθώς και του κεφαλαίου της προσφεύγουσας. Ωστόσο, κατά την ίδια περίοδο, ο R. Pollmeier κατείχε λιγότερο από το 25 % του κεφαλαίου της IWS ή των δικαιωμάτων ψήφου στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας αυτής.
- 34 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το άρθρο 1, παράγραφος 8, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280 αναφέρεται στην τελευταία λογιστική χρήση για την οποία είχαν κλείσει οι λογαριασμοί μόνο στο πλαίσιο του υπολογισμού των στοιχείων εν όψει της εφαρμογής των κριτηρίων ορισμού των ΜΜΕ στη δικαιούχο της ενισχύσεως εταιρία και όχι για τον χαρακτηρισμό των επιχειρήσεων των οποίων τα στοιχεία πρέπει να αθροισθούν κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 4, του παραρτήματος της ίδιας συστάσεως. Επομένως, τα στοιχεία της «επιχειρήσεως» που θα απετελείτο από τον R. Pollmeier ταυτίζονται με αυτά του τίτλου «Σύνολο» που περιλαμβάνεται στον πίνακα της αιτιολογικής σκέψεως 70 της προσβαλλομένης αποφάσεως, αφού αφαιρεθούν τα σχετικά με την εταιρία IWS στοιχεία, και με αυτά του τίτλου «Σύνολο εκτός IWS» του πίνακα που παρατίθεται στο σημείο 73 των λόγων της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεδομένου ότι κατά τον χρόνο χορηγήσεως της ενισχύσεως ο R. Pollmeier κατείχε λιγότερο από το 25 % του κεφαλαίου της IWS. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι τα στοιχεία της «επιχειρήσεως» που θα απετελείτο από τον R. Pollmeier παρέμειναν κάτω από τα κατώτατα όρια (κατώφλια) του άρθρου 1, παράγραφος 1, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280, με αποτέλεσμα η «επιχείρηση» που θα απετελείτο από τον R. Pollmeier να πληροί όλα τα κριτήρια ορισμού των ΜΜΕ. Ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα θα πληρούσε το κριτήριο της ανεξαρτησίας που προβλέπεται στο άρθρο 1, παράγραφος 3, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280.
- 35 Κατά την προσφεύγουσα, οι προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 1, παράγραφος 6, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280 (στο εξής: κανόνας των δύο διαδοχικών οικονομικών ετών) εφαρμόζονται στα κριτήρια που τίθενται με τις δύο πρώτες περιπτώσεις του άρθρου 1, παράγραφος 1 (κατώτατα όρια σχετικά με τον αριθμό των εργαζομένων και με τον κύκλο εργασιών), και όχι στο κριτήριο της ανεξαρτησίας του άρθρου 1, παράγραφος 3, ή στο κατώτατο όριο του 25 % που προβλέπει το άρθρο 1, παράγραφος 4.

- 36 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, τέλος, ότι κατέστη ανεξάρτητη επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 3, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280 από την 1η Ιουνίου 1998 και ότι, κατά συνέπεια, πληρούσε όλα τα κριτήρια ορισμού των ΜΜΕ χωρίς να χρειάζεται να ληφθεί υπόψη ο κανόνας των δύο διαδοχικών οικονομικών ετών.
- 37 Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι, εν πάση περιπτώσει, η καθής υπέπεσε σε σφάλμα εκτιμήσεως κρίνοντας ότι υπήρχε όμιλος Pollmeier. Υπογραμμίζει ότι, στην πραγματικότητα, δεν υπάρχει ενιαίος όμιλος Pollmeier, αλλά, οριακά, ένας «όμιλος» αποτελούμενος από τις εταιρίες στις οποίες ο R. Pollmeier έχει συμμετοχές, δίπλα στον οποίον υπάρχει ένας «όμιλος Pollmeier-Rietberg». Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι το γεγονός και μόνον ότι το κεφάλαιο των εταιριών ανήκει στην ίδια οικογένεια μετόχων δεν αρκεί για να αποδειχθεί η οικονομική ενοποίηση των εταιριών αυτών. Κατά την προσφεύγουσα, η συμμετοχή κατά 23,25 % του R. Pollmeier στην IWS από 1ης Ιουνίου 1998 δεν του παρέχει κανένα προνόμιο στη διεύθυνση ή τον έλεγχο της εταιρίας. Όσον αφορά την IWS, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει, ειδικότερα, ότι ο J. Gottwald, που μετά την 1η Ιουνίου 1998 ήταν ο μόνος υπεύθυνος διαχειριστής, κατείχε ήδη την εν λόγω θέση πριν από αυτή την ημερομηνία. Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι ο R. Pollmeier ουδέποτε έμεινε στις Ηνωμένες Πολιτείες περισσότερο από μία ή δύο ημέρες τον χρόνο.
- 38 Κατά την προσφεύγουσα, οι επιχειρήσεις που έλεγχε ο R. Pollmeier δεν είχαν κανένα κοινό σημείο με τις επιχειρήσεις στις οποίες τα λοιπά μέλη της οικογένειας Pollmeier κατέχουν το μεγαλύτερο μέρος του κεφαλαίου, ούτε όσον αφορά την πελατεία ούτε όσον αφορά τους προμηθευτές. Οι επιχειρήσεις αυτές δραστηριοποιούνται σε διαφορετικές αγορές. Δεν έχουν ούτε κοινή λογιστική υποστήριξη ούτε κοινή διαχείριση προσωπικού.
- 39 Όσον αφορά την ιστοσελίδα στο Διαδίκτυο www.pollmeier.com, στην οποία παραπέμπει η αιτιολογική σκέψη 16 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η προσφεύγουσα σημειώνει ότι η εν λόγω ιστοσελίδα δεν είχε ενημερωθεί από μακρού χρόνου. Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι το κείμενο που δημοσιεύεται ηλεκτρονικά σε μια ιστοσελίδα δεν μπορεί να αποτελέσει καθεαυτό νομικώς αποδεκτή απόδειξη της οικονομικής ενοποιήσεως.

- 40 Η καθής ισχυρίζεται, κατ' αρχάς, ότι η προσφεύγουσα δεν είχε την ιδιότητα της ΜΜΕ κατά τον χρόνο χορηγήσεως της ενισχύσεως. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα δεν πληρούσε το κριτήριο της ανεξαρτησίας ούτε κατά το 1998 ούτε κατά το 1999. Η καθής υπογραμμίζει ότι, σύμφωνα με το δίκαιο ανταγωνισμού, η έννοια της επιχειρήσεως περιλαμβάνει και τα φυσικά πρόσωπα.
- 41 Η καθής υπογραμμίζει, συναφώς, ότι δεν αμφισβητείται ότι ο R. Pollmeier ήλεγχε την εταιρία IWS μέχρι την 1η Ιουνίου 1998 και ότι, στη συνέχεια, μείωσε απλώς τη συμμετοχή του στην εν λόγω εταιρία, μεταβιβάζοντας το 41 % των μετοχών στην αδελφή του D. Tegelkamp και το 10 % των μετοχών στον J. Gottwald, κατά τρόπον ώστε, μετά την 1η Ιουνίου 1998, οι αδελφοί Pollmeier και η αδελφή τους να εξακολουθούν να κατέχουν όλοι μαζί το 89 % των μετοχών της IWS. Κατά την καθής, ο R. Pollmeier, ο αδελφός του E. Pollmeier και η αδελφή τους D. Tegelkamp, οι οποίοι εξακολουθούσαν να κατέχουν όλοι μαζί το 89 % του κεφαλαίου της IWS, αποτελούσαν μια «ενιαία ομάδα εταίρων».
- 42 Η καθής διευκρινίζει ότι, κατά την άποψή της, ο δικαιούχος των εν λόγω ενισχύσεων είναι ο όμιλος Pollmeier και όχι μόνον η προσφεύγουσα.
- 43 Δεύτερον, η καθής υποστηρίζει ότι ο ίδιος τρόπος υπολογισμού που ορίζεται στο άρθρο 1, παράγραφοι 6 έως 8, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280 εφαρμόζεται τόσο στη δικαιούχο της ενισχύσεως όσο και στις μητρικές της εταιρίες.
- 44 Κατά συνέπεια, κατά την καθής, η δικαιούχος της ενισχύσεως δεν είναι ΜΜΕ, παρά μόνον εάν τουλάχιστον 75,01 % των μετόχων της είναι ΜΜΕ.

- 45 Η καθής θεωρεί ότι ο ορισμός των ΜΜΕ δεν πρέπει να εφαρμόζεται κατά τρόπο μηχανικό και τυπολατρικό. Υποστηρίζει ότι δεν είναι πραγματικά ΜΜΕ όλες οι επιχειρήσεις που ανταποκρίνονται τυπικώς στον ορισμό των ΜΜΕ. Αντιθέτως, η σύσταση επιτρέπει ορισμένη ευελιξία και παρέχει, επομένως, τη δυνατότητα να λαμβάνεται υπόψη η πραγματική οικονομική επιφάνεια του δικαιούχου της ενισχύσεως, οποιαδήποτε και αν είναι η επισήμως εμφανιζόμενη εταιρική του μορφή.
- 46 Η καθής παρατηρεί ότι η ερμηνεία της δεν αντιβαίνει στην ανάγκη ασφάλειας δικαίου και «ασφάλειας προγραμματισμού» των ΜΜΕ. Κατά την άποψή της, αυτή ακριβώς η ασφάλεια δικαίου και η «ασφάλεια προγραμματισμού» των πραγματικών ΜΜΕ υπαγορεύουν την αποσόβηση της μειονεκτικής τοποθετήσεως των ΜΜΕ έναντι των ανταγωνιστών, των οποίων η συνολική κατάσταση διαφέρει από αυτήν μιας ΜΜΕ.
- 47 Όσον αφορά το προβαλλόμενο σφάλμα εκτιμήσεως, η καθής υπογραμμίζει ότι η προσφεύγουσα δεν ήταν σε θέση να αποδείξει ότι υφίστατο τα τυπικά διαρθρωτικά μειονεκτήματα των ΜΜΕ κατά την κρίσιμη για την υπόθεση περίοδο. Η καθής αναφέρεται στην ιστοσελίδα της IWS, ήδη με την επωνυμία Hardwood, που αποδεικνύει, κατά την άποψή της, την ενοποιημένη σε διεθνές επίπεδο πρακτική που ακολουθεί ο όμιλος Pollmeier.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 48 Κατ' αρχάς, πρέπει να εξεταστεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας σύμφωνα με το οποίο η καθής στήριξε την απόφασή της σε ορισμό της έννοιας της ΜΜΕ που διαφέρει από αυτόν της συστάσεως 96/280, με το να κρίνει ότι «η δικαιούχος επιχείρηση περιλάμβανε την Pollmeier GmbH Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg, την Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg, και την IWS».

49 Η αιτιολογική σκέψη 71 της προσβαλλομένης αποφάσεως ορίζει, συναφώς, τα εξής:

«[...] Το 1996 και το 1997, η δικαιούχος επιχείρηση περιλάμβανε την Pollmeier GmbH Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg, την Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Kreuzburg, και την IWS. Οι τρεις αυτές εταιρείες ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από τον [R.] Pollmeier και ακολουθούν ταυτόσημες ή παράλληλες οικονομικές δραστηριότητες, πράγμα που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι είναι οικονομικά ενοποιημένες. Καμία από αυτές δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί ανεξάρτητη οικονομική μονάδα. Ο βαθμός οικονομικής ενοποίησης είναι αρκετά υψηλός, πράγμα που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η IWS αποτελεί, μαζί με τα δύο άλλα ευρωπαϊκά προινοστήρια Pollmeier, μία και την αυτή οικονομική μονάδα».

50 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, κατά πάγια νομολογία, όταν φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που διακρίνονται νομικώς μεταξύ τους, αποτελούν οικονομική ενότητα, πρέπει να νοούνται ως μία και μόνη επιχείρηση από την άποψη της εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων περί ανταγωνισμού (βλ., υπ' αυτή την έννοια, την απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 1984, 170/83, Hydrotherm, Συλλογή 1984, σ. 2999, σκέψη 11, και, κατ' αναλογία, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 29ης Ιουνίου 2000, T-234/95, DSG κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-2603, σκέψη 124).

51 Επί των κρατικών ενισχύσεων, το ζήτημα αν υφίσταται οικονομική ενότητα τίθεται ιδίως όταν πρόκειται να προσδιορισθεί ο δικαιούχος της ενισχύσεως (βλ. τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Νοεμβρίου 1984, 323/82, Intermills κατά Επιτροπής Συλλογή 1984, σ. 3809, σκέψεις 11 και 12). Έχει κριθεί, συναφώς, ότι η Επιτροπή διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια να κρίνει αν εταιρίες που αποτελούν τμήμα ομίλου πρέπει να θεωρηθούν ως ενιαία οικονομική μονάδα ή ως νομικώς και οικονομικώς αυτοτελείς, όσον αφορά την εφαρμογή του ειδικού συστήματος των κρατικών ενισχύσεων (βλ., υπ' αυτή την έννοια, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Ιουνίου 1998, T-371/94 και T-394/94, British Airways κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-2405, σκέψεις 313 και 314, και, κατ' αναλογία, προπαρατεθείσα απόφαση DSG κατά Επιτροπής, σκέψη 124).

- 52 Η ευρεία αυτή διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής συνεπάγεται τη συνεκτίμηση και την αξιολόγηση πολύπλοκων πραγματικών περιστατικών και οικονομικών στοιχείων. Δεδομένου ότι ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί με την κρίση του να υποκαταστήσει τον εκδόντα την απόφαση στην εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, ιδίως στο οικονομικό επίπεδο, ο έλεγχος του Πρωτοδικείου πρέπει να περιορίζεται στο αν τηρήθηκαν οι κανόνες διαδικασίας και αιτιολογήσεως, αν υφίστανται τα πραγματικά περιστατικά, αν υφίσταται πρόδηλη πλάνη κατά την εκτίμηση των περιστατικών αυτών ή αν συντρέχει κατάχρηση εξουσίας (απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 2002, T-126/99, Graphischer Maschinenbau κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-2427, σκέψη 32).
- 53 Επιπλέον, από το γράμμα των άρθρων 87, παράγραφος 3, ΕΚ και 88 ΕΚ προκύπτει ότι η Επιτροπή «μπορεί» να θεωρήσει συμβατές προς την κοινή αγορά τις ενισχύσεις που αναφέρονται στην πρώτη από τις δύο αυτές διατάξεις. Επομένως, η Επιτροπή, μολοντί πρέπει πάντοτε να αποφαινεται επί της συμβατότητας προς την κοινή αγορά των κρατικών ενισχύσεων που ελέγχει, ακόμη και αν αυτές δεν της έχουν κοινοποιηθεί (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 1990, C-301/87, Γαλλία κατά Επιτροπής, αποκαλούμενη «Boussac», Συλλογή 1990, σ. I-307, σκέψεις 15 έως 24), δεν υποχρεούται, πάντως, να κηρύσσει τις ενισχύσεις αυτές συμβατές με την κοινή αγορά (βλ., κατ' αναλογία, την απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Φεβρουαρίου 2003, C-409/00, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-1487, σκέψη 94).
- 54 Ωστόσο, υπενθυμίζεται, επίσης, ότι η Επιτροπή δεσμεύεται από τους κανόνες και τις ανακοινώσεις που εκδίδει σχετικά με θέματα ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, στον βαθμό που δεν αποκλίνουν από τους κανόνες της Συνθήκης και γίνονται δεκτοί από τα κράτη μέλη (προπαρατεθείσα απόφαση Ισπανία κατά Επιτροπής, σκέψη 95, και απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004, C-91/01, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. I-4355, σκέψη 45).
- 55 Στην υπό κρίση περίπτωση, η προσφεύγουσα θεωρεί, κατ' ουσίαν, ότι οι διατάξεις της συστάσεως 96/280 είναι διατυπωμένες κατά τρόπο που δεν αφήνει στην Επιτροπή περιθώριο διακριτικής ευχέρειας, κατά τον ορισμό της έννοιας της ΜΜΕ, πέραν των ορίων που θέτει η εν λόγω σύσταση.

- 56 Εντούτοις, επιβάλλεται, συναφώς, η υπόμνηση ότι, όπως προκύπτει από το σημείο 1.2 της ανακοίνωσης του κοινοτικού πλαισίου ΜΜΕ, η ευνοϊκή προσέγγιση της Επιτροπής όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις στις ΜΜΕ δικαιολογείται από τις ατέλειες της αγοράς εξαιτίας των οποίων οι επιχειρήσεις αυτές υποχρεούνται να αντιμετωπίσουν ορισμένα μειονεκτήματα, με αποτέλεσμα να περιορίζεται η επιθυμητή από κοινωνική και οικονομική άποψη ανάπτυξη των ΜΜΕ.
- 57 Από το σημείο 3.2 του κοινοτικού πλαισίου για τις ΜΜΕ προκύπτει ότι μία επιχείρηση, προκειμένου να χαρακτηριστεί ως ΜΜΕ κατά την έννοια του πλαισίου αυτού, πρέπει να πληροί τρία κριτήρια, συγκεκριμένα αυτό του αριθμού απασχολούμενων προσώπων, το χρηματοπιστωτικό κριτήριο και το της ανεξαρτησίας (προπαρατεθείσα απόφαση Ιταλία κατά Επιτροπής, σκέψεις 46 και 47).
- 58 Όσον αφορά το τελευταίο αυτό κριτήριο, το άρθρο 1, παράγραφος 3, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280 προβλέπει ότι ανεξάρτητες επιχειρήσεις θεωρούνται εκείνες που δεν ανήκουν, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στον ορισμό της ΜΜΕ.
- 59 Το άρθρο 1, παράγραφος 4, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280 προβλέπει επίσης ότι, κατά τον υπολογισμό των ορίων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, είναι σκόπιμο να αθροίζονται τα σχετικά στοιχεία που αφορούν τη δικαιούχο επιχείρηση και όλες τις επιχειρήσεις που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα απ' αυτήν μέσω κατοχής ποσοστού τουλάχιστον 25 % του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου.
- 60 Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το διατακτικό μιας πράξεως συνδέεται άρρηκτα με την αιτιολογία της, οπότε πρέπει να ερμηνεύεται, εάν παρίσταται ανάγκη, λαμβανομένου υπόψη του αιτιολογικού που οδήγησε στην έκδοση της

πράξεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Μαΐου 1997, C-355/95 P, TWD κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-2549, σκέψη 21, και προπαρατεθείσα απόφαση Ιταλία κατά Επιτροπής, σκέψη 49).

- 61 Στην προκειμένη περίπτωση, από τη δέκατη όγδοη, δέκατη ένατη και εικοστή δεύτερη αιτιολογική σκέψη της συστάσεως 96/280, καθώς και από το σημείο 3.2 του πλαισίου ΜΜΕ, προκύπτει ότι σκοπός του κριτηρίου της ανεξαρτησίας είναι να διασφαλίζει ότι τα μέτρα που προορίζονται για τις ΜΜΕ είναι πράγματι επωφελή για τις επιχειρήσεις για τις οποίες το μέγεθος αποτελεί μειονέκτημα και όχι για εκείνες που ανήκουν σε μεγάλους ομίλους και που, επομένως, έχουν πρόσβαση σε κεφάλαια και υποστήριξη που δεν διαθέτουν οι ίσου μεγέθους ανταγωνιστές τους, οι οποίοι, όμως, δεν ανήκουν σε μεγάλο όμιλο. Επίσης, προκύπτει ότι, προκειμένου να ωφελούνται μόνον οι επιχειρήσεις που αποτελούν πράγματι ανεξάρτητες ΜΜΕ, πρέπει να αποκλειστούν οι νομικοί φορείς οι οποίοι απαρτίζονται από ΜΜΕ που σχηματίζουν οικονομικό όμιλο του οποίου η ισχύς είναι μεγαλύτερη από αυτήν μιας ΜΜΕ και ότι πρέπει να υπάρχει μέριμνα ώστε ο ορισμός των ΜΜΕ να μην καταστρατηγείται για λόγους αποκλειστικά τυπικούς.
- 62 Επομένως, το άρθρο 1, παράγραφοι 3 και 4, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280, πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα του στόχου αυτού, οπότε τα στοιχεία μιας επιχειρήσεως που ανήκει σε ποσοστό κάτω του 25 % σε άλλη επιχείρηση πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό των κατώτατων ορίων της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, όταν οι επιχειρήσεις αυτές, παρότι είναι τυπικώς αυτοτελείς, αποτελούν μια οικονομική μονάδα (βλ., υπ' αυτή την έννοια, προπαρατεθείσα απόφαση Ιταλία κατά Επιτροπής, σκέψη 51).
- 63 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής να κρίνει αν εταιρίες που αποτελούν μέρος ενός ομίλου πρέπει να θεωρηθούν ως οικονομική μονάδα ή ως νομικώς και οικονομικώς αυτοτελείς εταιρίες, όσον αφορά την εφαρμογή του συστήματος των κρατικών ενισχύσεων, δεν θίγεται από την έκδοση ανακοινώσεων με το ίδιο αντικείμενο. Ειδικότερα, η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει ότι μία επιχείρηση αποτελεί μέρος οικονομικής μονάδας η οποία δεν ανταποκρίνεται στα κριτήρια ορισμού των ΜΜΕ, ακόμη και αν την επιχείρηση αυτή κατέχει κατά ποσοστό μικρότερο του 25 % άλλη επιχείρηση που ανήκει στην ίδια οικονομική μονάδα.

- 64 Ως εκ τούτου, η καθής είχε δικαίωμα, κατ' αρχάς, να κρίνει αν η προσφεύγουσα αποτελούσε μέρος ομίλου που έπρεπε να θεωρηθεί ως οικονομική μονάδα και μόνο στη συνέχεια να επαληθεύσει αν ο όμιλος αυτός πληρούσε τα κριτήρια του άρθρου 1, παράγραφος 1, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280.
- 65 Κατόπιν των ανωτέρω, η αιτίαση της προσφεύγουσας ότι η καθής υπέπεσε σε νομικό σφάλμα χρησιμοποιώντας στην προσβαλλομένη απόφαση ορισμό της έννοιας της ΜΜΕ διαφορετικό από αυτόν της συστάσεως και του πλαισίου ΜΜΕ πρέπει να απορριφθεί.
- 66 Από τα ανωτέρω προκύπτει, επίσης, ότι προβάλλεται αλυσιτελώς το επιχείρημα της προσφεύγουσας με το οποίο αμφισβητείται η εφαρμογή του άρθρου 1, παράγραφος 8, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280 για τον ορισμό των επιχειρήσεων των οποίων τα στοιχεία πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την έννοια της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου. Πράγματι, το αν η συμμετοχή του R. Pollmeier στο κεφάλαιο της IWS υπερβαίνει ή όχι το 25 % δεν ασκεί επιρροή κατά την εκτίμηση του αν η τελευταία αυτή εταιρία ανήκε στην οικονομική μονάδα που ήταν δικαιούχος της ενισχύσεως. Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι ο R. Pollmeier μεταβίβασε τα εταιρικά αυτά μερίδια την 1η Ιουνίου 1998 δεν ασκεί, καθεαυτό, επιρροή στην επίλυση της παρούσας διαφοράς.
- 67 Επίσης, πρέπει να εξεταστεί το αν η Επιτροπή υπέπεσε σε σφάλμα εκτιμήσεως με το να κρίνει ότι οι διάφορες εταιρίες που ελέγχονταν από τον R. Pollmeier και την οικογένειά του αποτελούσαν οικονομική μονάδα, λόγω του ότι η σχέση μεταξύ της προσφεύγουσας και των άλλων εταιριών που ελέγχονται από τα μέλη της οικογένειας Pollmeier είχε διαφορετικό χαρακτήρα από αυτόν που υπερिσχύει, γενικώς, μεταξύ αυτοτελών και ανεξάρτητων επιχειρήσεων.
- 68 Στην υπό κρίση υπόθεση, δεν αμφισβητείται ότι η προσφεύγουσα αποτελεί μέρος ενός ομίλου εταιριών τις οποίες συνέστησε ο R. Pollmeier από το 1987 και εντεύθεν.

Συγκεκριμένα, κατά τον χρόνο χορηγήσεως της ενισχύσεως, το κεφάλαιο της προσφεύγουσας κατείχε εξ ολοκλήρου η εταιρία Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg, της οποίας το κεφάλαιο κατείχε κατά ποσοστό 100 % ο R. Pollmeier. Επιπλέον, η εταιρία Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg, κατείχε το 60 % της εταιρίας Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Kreuzburg, ενώ ο ίδιος ο R. Pollmeier κατείχε το υπόλοιπο του κεφαλαίου της εταιρίας αυτής.

- 69 Εξάλλου, μέχρι την 1η Ιουνίου 1998, ο R. Pollmeier κατείχε το 74,25 % των μετοχών της IWS και ο αδελφός του κατείχε τις υπόλοιπες μετοχές. Δεν αμφισβητείται, επίσης, ότι η τροποποίηση αυτή στη σύνθεση του κεφαλαίου της IWS επήλθε την 1η Ιουνίου 1998, ήτοι τρεις ημέρες μετά τις 27 Μαΐου 1998, ημερομηνία κατά την οποία η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση επενδυτικής ενισχύσεως. Επιπλέον, το 41 % των εταιρικών μεριδίων της IWS που κατείχε ο R. Pollmeier μεταβιβάστηκε στην αδελφή του και το 10 % μεταβιβάστηκε στον J. Gottwald, ο οποίος δεν είναι μέλος της οικογένειας Pollmeier, σύμφωνα με όσα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, τα οποία, ως προς αυτό το σημείο, δεν αμφισβητούνται. Έκτοτε, το 89 % των μεριδίων της IWS κατέχουν ο R. Pollmeier και μέλη της οικογένειάς του (ο αδελφός και η αδελφή του).
- 70 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει επίσης ότι η προσφεύγουσα, καθώς και οι εταιρίες IWS, Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb, Rietberg, και Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Kreuzburg, ακολουθούν ταυτόσημες ή παράλληλες οικονομικές δραστηριότητες, πράγμα που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι εταιρίες αυτές είναι οικονομικά ενοποιημένες. Η καθής, στις αιτιολογικές σκέψεις 16 και 17 της προσβαλλομένης αποφάσεως, προέβη στις εξής διευκρινίσεις:

«Στην ιστοσελίδα του ομίλου Pollmeier, οι διάφορες επιχειρήσεις του ομίλου, περιλαμβανομένης της [IWS] [...], περιγράφονται ως “εγκαταστάσεις παραγωγής”. [...] Τα προϊόντα IWS διανέμονται στην Ευρώπη μέχρι τις 17 Ιουλίου 1999 από την Pollmeier GmbH Holzverarbeitungsbetrieb Rietberg, βάσει σύμβασης εμπορικής αντιπροσωπείας και στη συνέχεια από την Pollmeier Leimholz GmbH, Rietberg. Πριν από την 1η Ιουνίου 1998, όλες οι εταιρείες του ομίλου Pollmeier ελέγχονταν άμεσα ή έμμεσα από τον [R.] Pollmeier, μέσω της Pollmeier GmbH Holzverarbeitungsbetrieb Rietberg. Οι εταιρείες δεν είχαν καμία οικονομική αυτονομία,

δεδομένου ότι δραστηριοποιούνταν στην ίδια αγορά και ελέγχονταν από το ίδιο άτομο, και κρίνεται επομένως ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος μιας και της αυτής οικονομικής μονάδας».

- 71 Προκειμένου να αμφισβητήσει τις διαπιστώσεις αυτές, η προσφεύγουσα περιορίζεται στον ισχυρισμό ότι τα πριονιστήρια του Creuzburg και του Malchow, αφενός, και της IWS, αφετέρου, δεν δραστηριοποιούνταν στον ίδιο χώρο, δεν λειτουργούσαν μαζί και δεν τελούσαν πλέον υπό την ίδια διεύθυνση. Δεν είχαν ούτε κοινή λογιστική υποστήριξη ούτε κοινή διαχείριση προσωπικού. Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι η ίδια και η IWS δεν δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά. Συναφώς, επισημαίνει ότι η δραστηριότητα των πριονιστηρίων του Creuzburg και του Malchow επικεντρώνεται σε πριονιστικές εργασίες, ενώ η IWS κατασκευάζει κολλημένα φύλλα καπλαμά.
- 72 Εντούτοις, η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε κανένα αποδεικτικό στοιχείο που να διαψεύδει τις διαπιστώσεις της καθής.
- 73 Συγκεκριμένα, όσον αφορά την προβαλλόμενη απουσία κοινού ελέγχου των διαφόρων επιχειρήσεων που ελέγχονται από την οικογένεια Pollmeier, η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί μεν τα σχετικά με τα μερίδια που κατέχει η οικογένεια στοιχεία, αλλά θεωρεί ότι η συμμετοχή αυτή δεν αποδεικνύει την άσκηση πραγματικού ελέγχου, χωρίς ωστόσο να υποστηρίζει άλλως τα λεγόμενά της.
- 74 Επιπλέον, η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι, λόγω των στενών σχέσεων που τη συνδέουν με τις άλλες εταιρίες του ομίλου Pollmeier και της ομοιότητας των δραστηριοτήτων του συνόλου των εταιριών

αυτών, δεν μπορούσε να επωφεληθεί ούτε από την παρουσία των λοιπών εταιριών του ομίλου Pollmeier στην αγορά ούτε από την τεχνολογία των υπαρχόντων πριονιστηρίων. Πρέπει, ως εκ τούτου, να θεωρηθεί ότι δεν συντρέχουν τα μειονεκτήματα που αντιμετωπίζουν συνήθως οι ΜΜΕ σε σχέση με τις δυσκολίες προσβάσεως στα τεχνολογικά μέσα και στα δίκτυα διανομής που είναι αναγκαία για τη διείσδυση στην εν λόγω αγορά.

75 Συνεπώς, η προσφεύγουσα ουδαμώς απέδειξε ότι η καθής υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα κρίνοντας ότι οι διάφορες εταιρίες που ελέγχονταν από τον R. Pollmeier και την οικογένειά του συνιστούσαν μια οικονομική μονάδα.

76 Σε σχέση με την αιτίαση της προσφεύγουσας, ότι η καθής παρέλειψε να εκθέσει επαρκώς τα σχετικά με το σημείο αυτό πραγματικά περιστατικά κατά τη διοικητική διαδικασία, αρκεί να αναφερθεί ότι, όπως προκύπτει από την πρόσκληση για την υποβολή παρατηρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, όσον αφορά την εν λόγω ενίσχυση, η οποία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* στις 9 Ιουνίου 2001, η καθής διαπίστωσε, στο τμήμα με τίτλο «Αξιολόγηση» της περιλήψεως της ανακοινώσεως αυτής, ότι «[υ]πάρχουν ορισμένες ενδείξεις ότι οι διαφορετικές νομικές οντότητες ενδέχεται να λειτουργούν υπό την ίδια διαχείριση και ότι η παραγωγή τους συντονίζεται όπως σε κάθε άλλη ενιαία εταιρία». Η καθής προσέθετε ότι «[αμφέβαλλε] εάν μόνο το νομικό πρόσωπο μπορεί να θεωρηθεί ως ο αποδέκτης της ενίσχυσης». Επιπλέον, από την επιστολή της 13ης Μαρτίου 2001, με την οποία η καθής ενημέρωσε την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας για την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, και συγκεκριμένα από το ζήτημα 8 της επιστολής αυτής, προκύπτει ότι η καθής κάλεσε την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να της προσκομίσει τα στοιχεία που αφορούσαν τις σχέσεις μεταξύ του R. Pollmeier, του Ekkerhard Pollmeier και της Doris Tegelkamp, οι δύο τελευταίοι από τους οποίους εμφανίζονταν ως συνεταίροι και/ή διαχειριστές εταιριών που ανήκαν στον όμιλο Pollmeier. Επομένως, το επιχείρημα της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

77 Η καθής ήταν, επομένως, σε θέση να κρίνει, χωρίς να υποπέσει σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως, ότι, λόγω των οικονομικών τους σχέσεων, της ενοποιήσεως ορισμένων από τις δομές τους, καθώς και της συνθέσεως των κεφαλαίων τους, η προσφεύγουσα και οι εταιρίες IWS, Pollmeier GmbH, Holzverarbeitungsbetrieb,

Rietberg, και Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG, Creuzburg, σχημάτιζαν μια και μόνη οικονομική μονάδα και ότι, επομένως, η IWS έπρεπε να ληφθεί υπόψη για τον χαρακτηρισμό του δικαιούχου της ενισχύσεως.

- 78 Καθόσον η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε το γεγονός ότι, λαμβανομένων υπόψη και των στοιχείων της IWS, ο όμιλος δεν πληρούσε τα κριτήρια ορισμού των ΜΜΕ, ορθώς η καθής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η δικαιούχος της ενισχύσεως ήταν μεγάλη επιχείρηση.
- 79 Επομένως, ορθώς η καθής κατέληξε, με την αιτιολογική σκέψη 86 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι, «δεδομένου ότι η δικαιούχος της ενίσχυσης [ήταν] μεγάλη επιχείρηση, η χορηγηθείσα ενίσχυση [μπορούσε] να θεωρηθεί υφιστάμενη ενίσχυση μόνο μέχρι ύψους 35 % που προβλέπεται από τους όρους του καθεστώτος ενισχύσεων, ενώ το υπόλοιπο 13,18 % [έπρεπε] να θεωρηθεί νέα ενίσχυση» και ότι «εφόσον [είχε χορηγηθεί] χωρίς την έγκριση της Επιτροπής [κρινόταν] παράνομη».
- 80 Τέλος, εφόσον η καθής ήταν σε θέση να κρίνει, χωρίς να υποπέσει σε νομικό σφάλμα ούτε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως ότι οι διάφορες εταιρίες που έλεγχαν ο R. Pollmeier και η οικογένειά του συνιστούσαν μια οικονομική μονάδα, προκύπτει ότι, ανεξαρτήτως της εφαρμογής του κανόνα που επιβάλλει να λαμβάνονται υπόψη δύο συναπτά οικονομικά έτη, η δικαιούχος της ενισχύσεως υπερέβαινε ούτως ή άλλως τα κατώτατα όρια που προβλέπουν τα κριτήρια ορισμού των ΜΜΕ, δεδομένου ότι τα στοιχεία της IWS έπρεπε να ληφθούν υπόψη. Επομένως, τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που αντλούνται από την προβαλλόμενη παράβαση του άρθρου 1, παράγραφος 6, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280 προβάλλονται, εν προκειμένω, αλυσιτελώς.
- 81 Κατόπιν όλων των ανωτέρω, ο πρώτος και ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθούν.

Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από σφάλμα εκτιμήσεως όσον αφορά την αποδιδόμενη σ' αυτή μη τήρηση των κριτηρίων ορισμού των ΜΜΕ

- 82 Από την εξέταση εκ μέρους του Πρωτοδικείου του πρώτου και του τρίτου λόγου ακυρώσεως προκύπτει ότι το ζήτημα της ενδεχόμενης μη τήρησης των κριτηρίων ορισμού των ΜΜΕ δεν ασκεί επιρροή στην παρούσα υπόθεση. Πράγματι, εφόσον η καθής ήταν σε θέση να κρίνει, χωρίς να υποπέσει σε νομικό σφάλμα ούτε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως, ότι οι διάφορες εταιρίες που έλεγχαν ο R. Pollmeier και η οικογένειά του αποτελούσαν μια οικονομική μονάδα, η οποία δεν μπορούσε να θεωρηθεί ΜΜΕ, προκύπτει ότι παρέλκει η εξέταση της μη τήρησης των κριτηρίων ορισμού ΜΜΕ.
- 83 Κατόπιν όλων των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί και ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως και, ως εκ τούτου, και η προσφυγή στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 84 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικησαντος διαδίκου. Επειδή η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά της έξοδα καθώς και στα δικαστικά έξοδα της καθής, σύμφωνα με το αίτημα της τελευταίας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.**

Legal

Tiili

Meij

Βηλαράς

Forwood

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Οκτωβρίου 2004.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

H. Legal